

Si vis pacem... para bellum?

Hi ha alguns paral·lelismes entre l'estrena del PSOE en el govern, l'any 1982, i l'estrena del PP en el govern, des de 1996 i fins ara. Un, per exemple, és la reacció social envers els respectius primers ocupants del ministeri d'Afers Estrangers. La gaita que s'ha generat al voltant de l'actual ministre, l'eivissenc Abel Matutes, té certa similitud amb la que es va originar al voltant de Fernando Morán en el seu moment. I si bé és cert que mentre aquest va propiciar una veritable allau d'acudits, jo encara no n'he escoltat cap sobre Matutes.

Però no és a aquesta correspondència inofensiva a la que em vull referir, sinó a una altra de més preocupant: la que habita en el Ministeri de l'Interior. Si fem una mica de memòria en aquest sentit, recordarem que la política duta a terme pel primer ministre socialista en aquesta matèria, José Barrionuevo, va donar lloc a una impressió generalitzada, tan primerenca com premonitòria: el govern de Felipe González farà aigua a l'Interior. I així va estar. I així els va anar. I així els va encara. I si analitzem els últims gestos i fets que suposadament són responsabilitat –o irresponsabilitat– del Ministeri de l'Interior, avui ocupat pel popular Jaime Mayor Oreja, hi descobrirem també un cert paral·lelisme.

Quan parle de paral·lelismes en el terreny d'Interior vull fer referència, òbviament, a l'anomenat "problema basc". L'escalada mortal amb què ETA ha encetat l'any és una dura prova per a qualsevol que es vante de demòcrata. Certament. Però, precisament, la intenció de la seua benvinguda al Partit Popular al govern central –des de l'atemptat que costà la vida a Gregorio Ordóñez, el 23 de gener de 1995, fins a l'atemptat amb cotxe bomba contra el mateix José María Aznar–, és la de posar a prova els nous inquilins del dit ministeri amb un sever examen de sang. Tot, amb un factor a afegir en un panorama mal d'entendre des de fora, i això sí que és una novetat prou recent: a hores d'ara, també el Partit Nacionalista Basc compta amb màrtirs entre les seves files; màrtirs servits per ETA. Dinamita col·lo-

cada als fonaments mateixos del Pacte d'Ajuria Enea.

Recordem que a l'època de Barrionuevo pertanyen els GAL, el pla ZEN (Zona Especial Nord) i uns altres pilars policíacs dedicats a apuntalar una política antiterrorista l'èxit de la qual són vora vuit-cents presoners en les presons d'arreu de l'estat i moltes pàgines en els successius informes anuals que Amnistia Internacional ha dedicat a l'estat espanyol com a territori on encara es practica la tortura en el món occidental. Aquesta política, basada en la teoria pràctica que la violència d'ETA es combat amb

la violència de l'estat, ha donat uns resultats polítics nuls. Que Mayor Oreja, ministre d'un partit que va basar gran part de la seua campanya d'empaitament al govern socialista en les seues corrupcions, econòmica i policíaca, es negue a rebre la Comissió de Drets Humans del Parlament Basc, quan aquesta vol informar-lo de la visita al dirigent d'ETA, Juan Lorenzo Lasa Mitxelena, Txikiardi, empresonat a Alcalá-Meco –amb qui van parlar moltes hores sobre l'acostament dels presos d'ETA a presons basques–, és un greu error de partida. El primer error de fons greu, que només podia precedir-ne un segon, igualment greu: l'hospitalització del presumpte militant d'ETA, Fernando Elejalde, dos dies després de ser detingut quan tot just acabava de matar el psicòleg de presons Javier

Gómez Elósegui. Elejalde presentava múltiples lesions, suposadament sofertes mentre era interrogat en una comissaria. Permetre's el luxe, en plena escalada de violència, de brindar un possible cas de tortures a la banda armada és d'una ceguesa política que s'accentua encara més si tenim en compte l'origen basc de Mayor Oreja.

Si partim del fet que ETA continuarà matant, impulsar amb urgència una política basada en la cultura de la pau seria una jugada mestra que descol·locaria els implicats. El problema requereix de grans dosis de valentia política i la fórmula ja està inventada i ha donat resultats en altres indrets: el diàleg. En aquestes coordenades, exigir una treva com a punt de partida no afavoreix les coses.

La política iniciada per Barrionuevo va acabar en una X majúscula, sinònim, sobretot, de solució inservible, i Mayor Oreja ja n'ha agafat el testimoni. ■

—JOAN MARI—

“La política d'Interior iniciada per José Barrionuevo va acabar en una X majúscula, sinònim, sobretot, de solució inservible, i Jaime Mayor Oreja n'ha agafat el testimoni.”